

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน จำนวน ๕ ชั่วโมง
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำดวน

๑. ความเป็นมา

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ลด ผลกระทบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่

โดยสำนักงาน กศน. ได้ขับเคลื่อนงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ในการส่งเสริมให้ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในภาพรวมของจังหวัด และท้องถิ่นที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม และมี ประสิทธิภาพพร้อมทั้งเป็นช่องทางหนึ่งในการสนับสนุน การท่องเที่ยวในชุมชน และส่งเสริมให้ความรู้ การจัดการขยะ เป็นให้เป็นวาระเร่งด่วน เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการ บริหารจัดการขยะในชุมชน จึงได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์การใช้วัสดุจากธรรมชาติทดแทน ก่อสร้างโพนเพื่อรักษาความสมดุลของสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชน ลดการสะสมของขยะต่างๆ ก่อให้เกิดน้ำเสีย ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมในชุมชน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลำดวน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจัดทำโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ความรู้ในชุมชนเกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ใช้วัสดุทดแทนทางธรรมชาติ เพื่อลดการใช้พลาสติก ก่อสร้างโพน ในชุมชนเพื่อลดปริมาณขยะ

๒. หลักการของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของภาคีเครือข่าย

๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดและทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับความพร้อม ความต้องการ ความถนัด ความสนใจ และวิถีชีวิตของตนเอง ท้องถิ่น และสังคม

๓. จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความ เข้าใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

๒. เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะในชุมชน สามารถบอกวิธีแก้ปัญหา และสามารถ ใช้วัสดุจากธรรมชาติแทนการใช้กล่องโพน ถุงพลาสติก เพื่อลดปริมาณขยะได้

๔. เป้าหมาย

๔.๑ ประชาชนที่สนใจ

๔.๒ กลุ่มผู้ขาดโอกาส (ยากจน /ชวาณา)

๕. ระยะเวลาการเรียนรู้และจำนวนหน่วยกิต

จำนวน ๕ ชั่วโมง

ทฤษฎี จำนวน ๕ ชั่วโมง

๖. โครงสร้างหลักสูตร

๖.๑	สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	จำนวน ๑ ชั่วโมง
๖.๒	การทิ้งขยะ วิธีการลดปริมาณขยะ	จำนวน ๑ ชั่วโมง
๖.๓	เทคนิคการคัดแยกขยะ	จำนวน ๑ ชั่วโมง
๖.๔	เทคนิคการนำขยะกลับมาใช้ใหม่	จำนวน ๑ ชั่วโมง
๖.๕	ขยะเป็นเงิน สร้างเงิน สร้างรายได้	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๗. รายละเอียดหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	- สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน	- วิเคราะห์สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	- วิทยากรแนะนำบรรยายในการศึกษาข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิก	๑ ชั่วโมง	-
๒.	- การทิ้งขยะ วิธีการลดปริมาณขยะ	๒. เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาขยะในชุมชน สามารถบอกวิธี	- วิธีการทิ้งขยะ วิธีการลดปริมาณขยะ	- วิทยากรแนะนำบรรยาย การทิ้งขยะ วิธีการลดปริมาณขยะ	๑ ชั่วโมง	-
๓.	- เทคนิคการคัดแยกขยะ	แก้ปัญหา และสามารถใช้วัสดุจากธรรมชาติ แทนการใช้กล่องโฟม	- เทคนิคการคัดแยกขยะ	- วิทยากรแนะนำบรรยาย เทคนิคการคัดแยกขยะ	๑ ชั่วโมง	-
๔.	- เทคนิคการนำขยะกลับมาใช้ใหม่	ถุงพลาสติก เพื่อลดปริมาณขยะได้	- เทคนิคการนำขยะกลับมาใช้ใหม่	- วิทยากรแนะนำบรรยาย เทคนิคการนำขยะกลับมาใช้ใหม่	๑ ชั่วโมง	-
๕.	- ขยะเป็นเงิน สร้างเงิน สร้างรายได้		- ขยะเป็นเงิน สร้างเงิน สร้างรายได้	- วิทยากรแนะนำบรรยาย ขยะเป็นเงิน สร้างเงิน สร้างรายได้	๑ ชั่วโมง	-
รวม					๕ ชม.	-
รวมทั้งสิ้น					๕ ชั่วโมง	

๘. การจัดการกระบวนการเรียนรู้

- ๘.๑ ฟังวิทยากรให้ความรู้
- ๘.๒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๘.๓ ใ้บทความรู้
 - การกำจัดขยะในครัวเรือน
- ๘.๔ ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๙. สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑. เอกสารประกอบ/แผ่นพับ
 - การกำจัดขยะในครัวเรือน
๒. แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เช่น You Tube
 - การเปลี่ยนขยะเป็นสินค้า เพิ่มมูลค่าและโอกาสทางธุรกิจ
<https://www.youtube.com/watch?v=dAz๙HBPJZq๐>
 - ๑๒ ไอเดียรีไซเคิล จากขยะสู่ของใช้ งานดีไซน์จากฝีมือคนไทย
<https://home.kapook.com/view๒๒๐๙๘๗.html>

๑๐. การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ ความสำเร็จของการปฏิบัติตลอดการหลักสูตร

๑๑. เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีคะแนนการประเมินความรู้ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๒. มีเวลาเข้ารับการอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

ใบความรู้

“ ..การกำจัดขยะในครัวเรือน... ”

การจัดการขยะในครัวเรือน

ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย คือ ขยะเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการอุปโภค บริโภค และกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน แต่หากมีการคัดแยกก่อนที่จะทิ้งเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์สิ่งเหล่านี้จะมีคุณค่าหรือมูลค่าเพิ่มขึ้น

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะอินทรีย์ หรือขยะย่อยสลายได้ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งแต่ละประเภทหากเรามีการคัดแยกแล้ว จะทำให้เราสามารถจัดหาวิธีในการนำไปจัดการและกำจัดได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสม และสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้อีก

เรามาคัดแยกขยะกันเถอะ!

ขยะอินทรีย์หรือขยะย่อยสลายได้

คือ สิ่งที่ย่อยสลายได้ง่าย สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร หญ้า ใบไม้ ซากพืช ซากสัตว์ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล

คือ สิ่งที่ยังมีประโยชน์สามารถนำไปแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ ขวดและกระป๋องเครื่องดื่ม ถุงพลาสติก เศษโลหะอลูมิเนียม ยางรถยนต์ แผ่นซีดี ก้อนเครื่องพิมพ์

ขยะอันตรายหรือมีพิษจากชุมชน

คือ สิ่งที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนเป็นสารอันตราย วัตถุมีพิษ วัตถุกัดกร่อน วัตถุติดเชื้อและวัตถุไวไฟ เช่น น้ำมันไฟฉาย หลอดฟลูออโรเรสเซนต์ แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น

ขยะทั่วไป

คือ ขยะประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากข้างต้น มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถุงพลาสติกใสขุ่น ถุงบรรจุผงซักฟอก ของบะหมี่ ถุงพลาสติกเป็นเศษอาหาร โฟมเป็นอาหาร พลาสติกเป็นอาหาร เป็นต้น

ใบความรู้

“ ..การกำจัดขยะในครัวเรือน... ”

การจัดการขยะมูลฝอยง่ายๆ ในครัวเรือน

มาตรการ
3 ช.

- ใช้น้อย
- ใช้ซ้ำ
- แปรรูปการใช้

ใช้น้อย (Reduce)

- ▶ ใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเดิม เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างห้องน้ำ น้ำยาล้างจาน น้ำยาล้างจาน
- ▶ ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ ที่ย่อยสลายยาก เช่น ถุงพลาสติกและภาชนะ โฟม
- ▶ ใช้ภาชนะอื่นทดแทน เช่น นำถุงผ้า ตะกร้า ไซของหรือที่จับไม้ ไปซื้อกับข้าวและอาหาร โขลได้ ฯลฯ

ใช้ซ้ำ (Reuse)

- ▶ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุดเช่นขวดเหลือใช้ มาตัดแปรรูปเป็นของใช้ หรือเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ใช้ซ้ำได้หลายๆ ครั้ง แทนผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น การใช้กระบอกน้ำแทน น้ำขวด การใช้กระดาษสองหน้า เป็นต้น

แปรรูปการใช้ (Recycle)

การนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือสร้างมูลค่า เช่น การคัดแยกขยะ เช่น ขวดแก้ว กระดาษ พลาสติกและโลหะเพื่อนำไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่า หรือรถซาเล้ง การนำเศษวัสดุหรือกล่องนมมาแปร รูปเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

ขั้นตอนและการวิธีกำจัดขยะอินทรีย์ และขยะเปียกในครัวเรือน

ขยะเปียกลดโลกร้อน

1

เตรียมภาชนะเหลือใช้ที่มีฝาปิด

2

ตักกินภาชนะแล้วฝังดินที่ความลึก 2 ใน 3 ของภาชนะ

3

นำเศษอาหาร เศษผัก ผอไม้ ใบไม้ เทใส่ดังแล้วปิดฝา

4

จุลินทรีย์ / ไม้เคียน โนติน จะย่อยเศษอาหารในดิน

5

เมื่อปริมาณเศษอาหารสูงเท่าระดับพื้นดิน ให้นำดินมากลบ แล้วย้ายยังไปทำที่จุดอื่นต่อไป